

Z OBSAHU

Den pro vojenské lékaře a zdravotníky **2**

Hledání dobrých řešení **3**

Setkání válečných veteránů v Mikulově **3**

Z uniformy zdravotníka do turistických bot... **4**

Stromem českých válečných veteránů se stala lípa

V čase barevného podzimu a soumraku babího léta přivítala trojská botanická zahrada návštěvu z nejčestnějších – české válečné veterány, kteří se zapojili do projektu Kořeny osobností a společně zasadili již 102. strom projektu. Zároveň se tak stali 99. osobností, v tomto případě v uvozovkách, protože se nejedná jen o jednu osobnost.

Nádhernou lípu malolistou vysadili za novodobé veterány kpt. v. v. **Josef Skalka**, účastník několika mírových misí, za druhoválečné veterány brig. gen. **Václav Kuchynka**, účastník bojů na Dukle, a za letce RAF **Tomáš Lom**, příslušník 311. bombardovací perutě.

Trojská botanická zahrada chce tímto stromem symbolicky vzdát hold všem veteránům, kteří statečně bojovali za naši republiku ať za druhé světové války, nebo v dobách nedávných.

„Vysazený strom je třímetrovým exemplářem lípy malolisté. Lípa se v roce 1848 stala naším oficiálním národním symbolem, a proto můžeme nalézt lipové ratolesti na mnoha oficiálních symbolech České republiky – třeba na standartě prezidenta, státní pečeti, bankovkách i vojenských uniformách,“ vysvětluje výběr stromu pro válečné veterány **Tomáš Vencálek**, kurátor Botanické zahrady hl. m. Prahy.

„Ne náhodou jsme pro tuto příležitost vybrali český národní strom – lípu, a to potomka památné tisícileté lípy rostoucí na návsi ve středočeské obci Stará Lysá, kde podle pověsti tábořil husitský hejtman Prokop Holý, když táhl k Lipanům,“ prohlásil **Bohumil Černý**, pověřený řízením Botanické zahrady hl. m. Prahy. „Chceme tím poděkovat všem, kteří v minulosti bojovali za český národ a jeho svobodu.“

Text: **Darina Miklovičová** (red. kráceno)

Foto: **Viktor Šinkovec**

Den pro vojenské lékaře a zdravotníky

V řadách válečných veteránů se prolíná velké množství vojenských profesí. Vzhledem k tomu, že byl 1. říjen vyhlášen jako Den lékařů, jsme na středu 11. září pozvali lékaře a ostatní zdravotníky z řad válečných veteránů na setkání v Brně.

Profese vojenských lékařů a zdravotníků, kteří spolu s bojovými jednotkami procházeli jednotlivými misemi, patří k nejprestižnějším. Úkolem kontingentů zdravotníků v misích je především zdravotnické zabezpečení pro příslušníky našich jednotek i mezinárodních sil. Poskytují ale také humanitární pomoc místním obyvatelům.

Brněnské setkání se uskutečnilo v útulné vinárně Jako Doma. Přestože se řada pozvaných musela z pracovních důvodů omluvit, sešli jsme se a strávili spolu velice příjemné odpoledne a část večera. Při kvalitním moravském víně a chutném občerstvení se brzy rozvinula debata. A posuzovala se nejen témata zdravotnická.

Zleva MUDr. **Mojmír Mrva**,
MUDr. **Milan Vidlák**
a majitelka vinárny **Pavla Hostárková**

Přítomné zástupce Krajského úřadu, náměstka hejtmána **Petra Hýblera** a jeho asistentku **Jitku Doležalovou**, zaujala především informace o nedostatku lůžek následné péče pro válečné veterány v kraji. Velká diskuse se rozvinula na téma specifických problémů, se kterými se potýkají navrátilci ze současných misí. A to bez ohledu na to, zda se s nimi armáda po misi rozloučí, nebo zůstávají v činné službě.

Všichni přítomní, včetně zástupců kraje, se shodli na tom, že taková setkání jsou nejen příjemná, ale i potřebná.

Text a foto: **Dana Axmanová Vrtišková**

Čas bojovat, čas tvořit

V průběhu života každý z nás získává stále nové informace a zkušenosti. To platí v plné míře i o práci s válečnými veterány druhé světové války. Chtěl jsem jim pomáhat, a nakonec oni pomohli mně orientovat se ne pouze v problematice největšího válečného konfliktu lidstva, ale dali mi i mnoho nadčasových rad.

Když mluvíme o válečných veteránech, tak si většinou všimáme jejich činů, zážitků a bojových zkušeností. Málo se ví o jejich poválečných aktivitách, práci či tvorbě. Dovolil jsem si tedy parafrázovat název knihy E. M. Remarqua „Čas žít, čas umírat“ na „Čas bojovat, čas tvořit“. Tato myšlenka se mi neodbytně vkrádala při návštěvě vernisáže a výstavy obrazů válečného veterána **Jana Furčáka** věnované městu Berounu a jeho okolí. Uskutečnila se ve výstavní síni Holandský dům.

Komorně laděná výstava v útulném prostředí dala vyniknout jednotlivým obrazům i kolekcím – například s názvem Roční období. Od první chvíle se mě zmocnil nádherný pocit sounáležitosti k něčemu krásnému. Obzvláště mě zaujalo zpracování námětu pozdně večerního města Berouna nad řekou, kdy teplé a měkké světlo lidských příbytků a pouličního osvětlení vytvářelo neopakovatelnou pohádkovou atmosféru, pocit blízkosti lidských srdcí a všech obyvatel. Dlouho mi trvalo odpoutat se od nevšedního zážitku.

Ústřední téma – láska ke kraji životního putování – vyznačuje ze všech tahů autora štetce. Kompozice obrazů zdůrazňuje pevný řád přírody a života v jeho koloběhu. Jednoduše to jde vyjádřit slovy „Tady je život ještě v pořádku.“

Nebývalý zájem návštěvníků a kladný ohlas potvrdila nejen pracovnice výstavní síně, ale i mnoho desítek nadšených zápisů v návštěvní knize. Lidé zde vyjadřovali různými slovy i styly hluboká pohnutí myslí. Všechny příspěvky měly společnou myšlenku: Více takových autorů, více takových výstav.

V závěru nezbyvá než souhlasit s přáním návštěvníků a popřát PhDr. Ing. Janu Furčákovi mnoho zdraví, sil a nápadů.

Text: **Vladimír Ditrich**
Foto: **Alena Mészárosová**

Hledání dobrých řešení

Většina seniorů, včetně našich válečných veteránů, se stále častěji setkává s problémy při zajištění pečovatelských služeb anebo umístění do domovů pro seniory.

Odmítání domácí péče i umístění válečných veteránů do zařízení, zejména mimo hlavní město, je v současnosti základním problémem, který jako terénní pracovníci projektu Péče o válečné veterány ČsOL řešíme. Dokážeme pochopit, že chybí pečovatelé i prostředky, ale nejsme ochotni se smířit s tím, že lidé, kteří za naši vlast a za ideály demokracie obětovali kus života a mnohdy zdraví, se dostávají do neřešitelných a často nedůstojných situací jen proto, že se dožili vysokého věku.

Na začátku června jsme řešili problém s úbytkem pracovníků, a tím i krácením pečovatelských služeb naší veteránce **Kateřině Kopejtkové** z Mikulova v Gcentru v Mikulov. Bez ohledu na tristní situaci s pracovníky v sociálních službách nám ředitel Gcentra **Pavel Rous** přislíbil rychlé řešení. Jsme neustále v kontaktu. Situace v Jihomoravském kraji je špat-

Válečná veteránka Štěpánka Beštová na zahradní slavnosti

ná i z toho důvodu, že zde neexistuje žádný Domov pro válečné veterány ani lůžka sociální péče pro válečné veterány ve vojenské nemocnici.

Ve vztahu k umístování našich veteránů na sociální lůžka jednáme se státními i soukromými subjekty. To, co nám alespoň trochu pomáhá urychlit umístění válečných veteránů, je osobní kontakt s institucemi, poskytujícími tyto služby.

Postupně navštěvujeme jednotlivé domovy a seniorcentra v kraji. Informujeme o válečných veteránech v blízkém okolí, domlouváme případné „exkurze“ v zařízeních i následnou spolupráci. Velmi dobré vztahy se nám podařilo prozatím navázat

s Domovem pro seniory Vychodilova Brno a se Seniorcentrem SeneCura Šanov.

V SeneCuře jsme se zúčastnili 20. června zahradní slavnosti. Na tuto akci jsme doprovodili válečnou veteránku **Štěpánku Beštovou**. Při této slavnosti se potkala se svými přítelkyněmi z Hrušovan nad Jevišovkou. Během zahradní slavnosti jsme se sešli s ředitelem seniorcentra **Michalem Velebou**. Informovali jsme ho o počtech veteránů v oblasti Znojemska a Mikulovska a o problémech, které máme s umístování našich válečných veteránů. Podle pana ředitele by bylo nejlepší, kdyby si ministerstvo obrany zajistilo v domovech část lůžek. Shodli jsme se, že k tomu je ale ještě daleká cesta. V každém případě i zde udělají vše pro to, aby naše válečné veterány umístili v případě jejich zájmu, co nejdříve.

Netvrdím, že děláme zázraky a že jsme všechny problémy vyřešili. Ale děláme, co je v našich silách a nedáme se odbýt tím, že to nejde. Vždycky se řešení najde, pokud je vůle a vytrvalost.

Text a foto:

Dana Axmanová Vrtišková

Setkání válečných veteránů u Mikulova

Na setkání veteránů vystoupila skupina Poutníci, s kytarou její frontmen František Linhárek

Pevnost Svah MJ 29 je na dohled od Mikulova a žije svým muzejním životem. Skupina KVH a členové zdejší jednoty spolu s Jedinotou ČsOL Brno 2 a terénními pracovníky vedenými **Oldřichem Axmanem** uspořádali ve dnech 27.–28. července setkání válečných veteránů při příležitosti konání výstavy obrazů na stěnách pevnosti.

Zahájení výstavy se zúčastnily i místostarostky města Mikulova, hudební skupina Poutníci a řada válečných veteránů. Mezi nimi byl i **Bořivoj Sedláček**, člen partyzánské brigády Jana Žižky z Trocnova,

za války bojující v Jugoslávii. Nechyběli ani novodobí veteráni Jan Kuchař až z Domanína na Slovácku, **Vladimír Krška** z Brna, **Radek Pospíšil** z Ivančic a další.

Jen krátký deštík narušil úvodní projevy a záhy po vernisáži obrazů **Marie Salátové**, **Filipa Růžičky**, **Ivany Burianové** či **Jany Urbanové** následovala prohlídka vojenských zařízení v pevnosti doprovázená výkladem **Toma Langera**.

Poté veteráni odejeli na sportovní kláně do Strakatého dvora. Záhy nato se setkali se skupinou historického jezdeckého pluku na miniranči v Klentnici, který je skrytý v kaňonu vápencových skal nádherné Pálavy. Poté již směřovala kolona aut do Pavlova, kde byla pro tento den konečná zastávka.

Druhý den setkání byla na programu prohlídka archeologického muzea, zabudovaného v pavilonu pod povrchem země, tedy blíže k prehistorickým artefaktům, které zůstaly na místě nálezu. Poté někteří účastníci využili ještě možnosti jízdy po jezeře výletní lodí.

Text a foto: **Jan Kux**

GRATULUJEME NAŠIM JUBILANTŮM

Blahopřejeme ke kulatým narozeninám v srpnu 2019

80 let

Jaroslav Pražský

90 let

Ján Novenko

Dana Milatová

Amálie Fojtíková

95 let

Tomáš Lom

Ludvík Šablatura

Zvláštní blahopřání ke 100. narozeninám:

Stanislava Fleischmanová

Blahopřejeme ke kulatým narozeninám v září 2019:

80 let

František Škurek

90 let

Věra Holubeva

95 let

Pavel Sikora

Jaroslav Vašek

Miloslav Masopust

Z uniformy zdravotníka do turistických bot, k folklóru a na zahradu

Novodobý válečný veterán **Pavol Ridzoň** zažil na misi v bývalé Jugoslávii i střelbu, z níž stačil se sanitkou ujet z ohroženého místa nedaleko Plitvických jezer. Sloužil na dvou misích v letech 1994–1996 (UNPROFOR, IFOR), Převážel raněné ze základny do vojenské nemocnice. Zdravotní péči poskytoval i místním lidem.

„Ale to už je dávno,“ jak s oblibou říká válečný veterán. Dnes je z něj zahrádkář, pyšníci se sladoučkými fíky či hrozny, kterým se rád věnuje. Stále je věrný rodnému Slovensku, a tak tam rád zajíždí na folklorní festival Koliesko v Detve.

V místě bydliště nedaleko Brna je členem turistické skupiny seniorů, kteří pěšími kilometry nešetří. Mezi nimi můžete Pavla Ridzoně potkat třeba u Bílého potoka, který zdobí řada starých mlýnů u Svatoslavy nebo ve Žlebu. Skupinka seniorů různých profesí, dnes v oddíle Jižanů, je v těchto místech známá, protože není týdne, kdy by se sem nevydali. A při takových výšlapech se i dobře vzpomíná či vlastně bilancuje rychlost, s jakou život dospěl do veteránského „důchodu“.

Text a foto: **Jan Kux**

Válečný veterán, dvouměsíčník, Praha. Č. 5/2019 vyšlo 23. 10. 2019. Reg. č.: MK ČR E 23134.

Vydává Československá obec legionářská, z. s., Sokolská 33, 120 00 PRAHA 2 s podporou Ministerstva obrany ČR

Vedoucí projektu PoVV: Ing. Viktor Šinkovec

Vedoucí redaktorka: Mgr. Taťána Králová, tanykral@seznam.cz

